

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५

तिलागुफा नगर कार्यपालिकाबाट पारित मिति : २०७५।१।२५

प्रस्तावना

नेपालको संविधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्रसंघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि-२००६ Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वाच्छनीय भएकोले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफ ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी तिलागुफा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको मिति : २०७५।१।२।२५ को निर्णयले देहायको कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गगता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५” रहेकोछ ।

(२) यो कार्यविधि तूरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) ऐन भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) ‘नियमावली’ भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्नु पर्दछ ।

(ग) स्थानीय तह भन्नाले तिलागुफा नगरपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।

(घ) वडा कार्यालय भन्नाले तिलागुफा नगरकार्यपालिकाको वडा कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।

(ङ) ‘समन्वय समिति’ भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्भन्नु पर्दछ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य, मापदण्ड

३. यस कार्यविधिको उद्देश्य यस प्रकार छन् ।

(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनिहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न । त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तहदेखि तै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि अन्तर्राष्ट्रियमहासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्रथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गिकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिको आधारमा अपाङ्गतालाई १०

(दश) प्रकारमा वर्गिकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गिकरण गरी देहायका चार

समुहका परिचय-पत्र वितरण गरिने छ ।

क. पूर्ण अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'क' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईने छ । जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिने छ ।

१. व्यक्तिको शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालीहरुमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक कृयाकलापहरु पनि स्वयम् गर्न नसक्ने र अन्य वक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमाश्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु,
३. दुई वा सो भन्दा बढि प्रकृतिका शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति भई सबैजसो दैनिक कृयाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यकता परिरहने व्यक्तिहरु ।

ख. अतिअशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ख' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन निलो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिने छ ।

१. शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति वा विचलन भएता पनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे मानव पथ प्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक कृयाकलापहरु लगाएत हिंडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
२. मष्टिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धि समस्या वा विचलन लगाएत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागी त्विलतियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
३. दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुबैहात वा गोडा वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनीको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण कृयाशील नभईबैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,
४. पूर्ण दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तरगत पर्ने व्यक्तिहरु,
५. संचारको लागी निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने, पुर्णरूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका कृयाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिईरहनु पर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु

ग. मध्यम अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ग' बर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन पहेलो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिने छ ।

१. कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामाग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिंडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कारणले घुँडामुनीको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामाग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने,
३. कुम वा पाखुराभन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४. दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तीमा बुढी औला र चोर औला गुमाएका,
५. दुवै गोडाको कुरुच्चाभन्दा मुनीको भाग नभएका तर सामान्य हिंडडुल गर्न सक्ने,
६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
७. सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्त श्रवाण व्यक्तिहरु,

९. शल्यक्रियाबाट स्वर यन्त्र भिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
१०. ओंठतालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
११. बोल्दा अड्कीने, शब्द वा अक्षर दोहोच्याउने तीव्र भएका तीव्र भक्तिको व्यक्तिहरु,
१२. तीनफिटभन्दा मुनीका होंचापुङ्कुका व्यक्तिहरु,
१३. चस्मा र श्रवण यन्त्र दुबै प्रयोग गर्ने श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्यारनीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढनसक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
१४. अनुवंशीय रक्तश्वाव (हेमोफेलिया) सम्बन्धि समस्या भई दैनिक हिंडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

घ. सामान्य अपाङ्गता :

- तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'घ' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन सेतो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिने छ ।
१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं सम्पादन गर्न सक्ने व्यक्तिहरु
  २. हात वा खुट्टा केही छाँटो भएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनी कम्तीमा बुढी औंला र चोर औंला भएका वा दुबै हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तीमा बुढी औंला र चोर औंला भएका व्यक्तिहरु,
  ३. ठुलो अक्षर पढन सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
  ४. दुबै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
  ५. श्रवणयन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद ३

परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।
परिचय-पत्र वा हक्किकिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापटी नेपाली भाषामा र अर्कापटी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एकपृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यताको आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रंगमा उपलब्ध गराईने छ ।
६. समन्वय समिति सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।
१. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागी तिलागुफा नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछ ।
(क) तिलागुफा नगरपालिकाको उप-प्रमुख - संयोजक
(ख) तिलागुफा नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला सदस्य - सदस्य
(ग) तिलागुफा नगरपालिकाको क्षेत्रमा रहेको अस्पतालको चिकित्सक - सदस्य
(घ) नगर प्रहरी कार्यालयको प्रमुख - सदस्य
(ङ) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा नगरपालिका भित्र कार्यरत संघ, संस्थाहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि एकजना र महिला सदस्य एकजना गरी दुई जना - सदस्य
(च) महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण उपशाखाको प्रमुख - सदस्य सचिव
२. समन्वय समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै तय गर्ने छ ।

परिच्छेद - ४
परिचय-पत्र वितरण

परिचय-पत्र वितरण प्रकृया देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं र निजका अविभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तीका लागी सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनु पर्दछ ।
- ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साईजको र अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको फोटो, अशक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अङ्गहरूले गर्ने काममा आएका समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागी जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्रलाई आधार मानिने छ ।
- ग) रितपुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढिमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।
- घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागी सिफारिस गर्न उपयूक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।
- ड) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनि दिएको जानकारी निवेदकलाई चित नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदनसंग पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र पाउने देखियो भनि स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।
- छ) परिचय-पत्रका लागी सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक र विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसंग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय तहका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।
- झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्यूटरराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखि चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- ञ) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिने भनि ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहले अनुसूची २ बमोजिमका परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ट) परिचय-पत्रमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुने छ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयूक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारिरीक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

८. प्रतिलिपि सम्बन्धि व्यवस्था :

१. परिचय-पत्र हराई, नासिई वा विग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको सम्बन्धित वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र प्रमाण खुलाई सिफारिसका लागी निवेदन दिनु

पर्दछ ।

२. वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखि निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी नगरपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।
- ३) नगरपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा स्थानिय सम्बन्ध समितिमा पेश गरी समितिको निर्णयानुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपी निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ४) प्रतिलिपीका लागी प्राप्त भएको निवेदनको विषयमा सो परिचय-पत्र बाहाक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा हेरफेर गर्नु पर्ने देखिएमा सम्बन्ध समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।
९. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सँजाय हुनेछ ।

१०. अभिलेख सम्बन्ध व्यवस्था

१. सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कूल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगाएत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।
२. नगरपालिकाले परिचय-पत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।
३. नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कूल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख अनुसूची - ३ बमोजिमको ढाँचामा राखि त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा जेष्ठनागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

११. विविध :

१. तिलागुफा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र अधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागी अपाङ्गता परिचय-पत्र लगाएतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा वर्षको एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्ध घुम्ती शिविर संचालन गर्नु पर्दछ ।
२. यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय-पत्र नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्ष भित्रमा यसका कार्यविधि बमोजिमको परिचय-पत्र लिनु पर्नेछ । यस अघि जारी भएको परिचय-पत्र एक वर्ष पछि स्वतः अमान्य हुनेछ ।
३. यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्ध ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
४. अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्ध ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
५. अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका २०८५ बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिने छ ।
६. अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका २०८५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसूची - १

दफा ७ (क) संग सम्बन्धित

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले परिचय-पत्र पाउनका लागी दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यू
तिलागुफा नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
कालीकोट ।

फोटो

मिति :

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्नलिखित विवरण राखि परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सँजाय भोग्न मन्जुर छु ।

१. नाम, थर ..... उमेर ..... लिङ्ग .....

२. प्रदेश : कर्णाली प्रदेश

३. ठेगाना :

क) स्थायी ठेगाना : ..... वडा नं. ..... टोल : .....

ख) अस्थायी ठेगाना : ..... वडा नं. ..... टोल : .....

ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं. ....

४. संरक्षक वा अविभावकको नाम, थर : ..... निवेदकको नाता : .....

५. संरक्षक वा अविभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं. ....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार .....

७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार .....

८. शरीरको अंडा, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण : .....

९. क्षति भए पछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको हवरोध वा सिमितताको विवरण : .....

१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।

क) रोगको दीर्घ असर ख) दुर्घटना ग) जन्मजात घ) सशस्त्रद्वन्द ड) वंशानुगत कारण च) अन्य

११. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।

क) भएको ख) नभएको

१२. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामाग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ।

१३. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको र नगरेको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस ।

क) गर्ने गरेको ख) गर्ने नगरेको

१४. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामाग्रीको नाम : .....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ।

क) ..... ख) .....

ग) ..... घ) .....

ड) ..... च) .....

१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागी लिनुहुन्छ ।

१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता

क) प्राथमिक तह ख) निम्न माध्यमिक तह ग) माध्यमिक तह घ) उच्च माध्यमिक तह

ड) स्नातक तह च) स्नातकोत्तर तह छ) विद्यावारिधि तह

१८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस ।

.....
१९. हालको पेशा :

- क) अध्ययन ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) सरकारी सेवा ड) निजी क्षेत्रमा सेवा
च) केही नगरेको छ) अन्य .....

निवेदक

नाम, थर : .....

हस्ताक्षर : .....

मिति : .....

अनुसूची - २
दफा ५ र ७ (ब) संग सम्बन्धित
तिलागुफा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
गाल्जे, कालीकोट ।
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

अपाङ्गता परिचय-पत्र

फोटो

परिचय-पत्र नं. :

परिचय-पत्रको प्रकार :

१. नाम, थर :

२. ठेगाना : प्रदेश ..... जिल्ला ..... स्थानीय तह .....

३. जन्म मिति : ..... ४) नगरिकता नं. ....

५. लिङ्ग : ..... ६) रक्त समुह .....

७. अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा ..... गाम्भीर्यताको आधारमा .....

८. बाबु र आमा वा संरक्षकको नाम, थर :

९. परिचय-पत्र वाहकको दस्तखत :

१०. परिचय-पत्र प्रमाणित गर्नेको

नाम, थर : .....

हस्ताक्षर : .....

पद : .....

मिति : .....

“ यो परिचय-पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय तहमा बुझाई दिनु होला । ”

Tilagufa Municipality
Galje, Kalikot
Karnali Province, Nepal
DISABILITY IDENTITY CARD

ID Card Number :

ID Card Type :

1. Full Name of Person :

2. Address : Province ..... District .....
Local level .....

3. Date of Birth ..... 4. Citizenship No. .....

5. Sex : ..... 6. Blood Group : .....

7. Type of Disability : on the basis of nature ..... On the
basis of severity .....

8. Father Name / Mother Name or Guardian : .....

PHOTO

9. Signature of ID card holders : .....

10. Approved by

Name : .....

Signature : .....

Designation : .....

Date : .....

" If somebody Find this ID card, please deposit this in the near by police station or municipality office. "

अनुसूची - ३
दफा १० संग सम्बन्धित
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेख

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचय-पत्र नम्बर :

परिचय-पत्रको प्रकार :

१. नाम, थर :

२. ठेगाना :

क) स्थायी ठेगाना : प्रदेश : कर्णाली जिल्ला : कालीकोट स्थानीय तह : तिलागुफा नगरपालिका वडा नं.

ख) अस्थायी ठेगाना : प्रदेश : कर्णाली जिल्ला : कालीकोट स्थानीय तह : तिलागुफा नगरपालिका वडा नं.

३. जन्म मिति : ..... ४. नागरिकता नं. ..... ५. लिंग :

६. रक्त समुह : ..... ७. विवाहित / अविवाहित :

८. बाबु, आमा वा संरक्षकको नाम, थर :

९. ठेगाना : प्रदेश ..... जिल्ला ..... स्थानीय तह : ..... वडा नं.....

१०. अपाङ्गता भएको व्यक्तिसंगको नाता :

११. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१२. अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज : ..... अध्ययन नगरेको/पढाई सकेको

१३. पेशा :

१४. : अपाङ्गताको किसिम :

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा :

ख) अपाङ्गताको गाम्भीर्यताको आधारमा :

१५. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ? .....

१६. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ? .....

१७. सहायक सामाग्री आवश्यक पर्ने / नपर्ने, आवश्यक पर्ने भए के .....

१८. हाल सहायक सामाग्री पाएको / नपाएको, पाएको भए के .....

१९. परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधाहरु .....

२०. परिचय-पत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु .....

२१. सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय :

२२. अन्य .....

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको : .....

दस्तखत : .....

नाम, थर : .....

पद : .....

कार्यालय : .....

मिति : .....